

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Praca z rodziną małego dziecka z zaburzeniami rozwoju [wykład], PG_00208321						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2030/2031		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	5	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Agnieszka Skotnicka					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		45.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wyposażenie studenta w wiedzę na temat systemowego funkcjonowania rodziny małego dziecka z niepełnosprawnością bądź z opóźnieniem psychoruchowym oraz przedstawienie możliwych dróg/form/sposobów pracy w triadzie rodzic osoba z niepełnosprawnością intelektualną terapeuta. Studenci będą diagnozować wyzwania i potencjały rozwojowe dzieci z zaburzeniami oraz opracowywać indywidualizowane plany interwencji terapeutycznych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WW.U.2] Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologii rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowo-porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej	Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologię rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowo-porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WWW.W.3] Zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawy rehabilitacji; zasady rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitacji i wychowania słuchowego dziecka z uszkodzonym słuchem, rehabilitacji i rozwijania umiejętności widzenia dziecka z uszkodzonym wzrokiem, rehabilitacji i terapii logopedycznej dziecka z zaburzeniami mowy, rehabilitacji dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzeń; metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju; rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka i wczesnej interwencji	[E.1WWW.W.3] Zna i rozumie podstawy rehabilitacji; zasady rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitacji i wychowania słuchowego dziecka z uszkodzonym słuchem, rehabilitacji i rozwijania umiejętności widzenia dziecka z uszkodzonym wzrokiem, rehabilitacji i terapii logopedycznej dziecka z zaburzeniami mowy, rehabilitacji dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzeń; metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju; rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka i wczesnej interwencji	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WW.W.2] Zna i rozumie w pogłębiony sposób psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	E.1WW.W2. psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[E.1WW.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	E.1WW.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych

Treści przedmiotu	Tematyka wykładu: Nierozzerwalność terapii dziecka od terapii rodziny. Trajektoria kryzysu rodziny. Postawy rodziców wobec niepełnosprawności dziecka. Izolacja zewnętrzna oraz wewnętrzna rodzin. Czynniki zewnętrzne oraz wewnętrzne wpływające na funkcjonowanie rodziny. Rola rodzeństwa dziecka z niepełnosprawnością. Praca w triadzie: - Rozwój umiejętności komunikacji z rodzicami dziecka z zaburzeniami. - Metody pracy z rodziną dziecka z niepełnosprawnością. Zrozumienie lęków w kontekście zaburzeń rozwoju małego dziecka: - Analiza rodzajów i przyczyn lęków u dzieci z zaburzeniami rozwojowymi. - Identyfikacja sposobów radzenia sobie z lękami u dzieci i ich rodzin.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość podstaw psychologii. Znajomość trajektorii radzenia sobie z kryzysem.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin w formie ustnej obejmujący treści wykładów, oraz zalecanej literatury,	80.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Głodkowska J., Konieczna, I., Piotrowicz, R., & Walczak, G. (red.), (2017), Interdyscyplinarne konteksty wczesnej interwencji, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Warszawa. 2. Twardowski A., (2014), Nowa koncepcja wczesnego wspomagania rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami. Forum Pedagogiczne, 1, 15-33. 3. Deja M., (2018), Rodzina w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Polityka Społeczna, 45(7), 25-30. 4. Kielin J. (2002), Jak pracować z rodziną dziecka upośledzonego. Gdańsk. 5. Pisula E. (1998). Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa. 6. Aksamić D., Domagała-Zyśk, E., Dońska-Olszko, M., Neroj, E., Piotrowicz, R., & Świeczkowska, K., (2022), Model wczesnego wspomagania rozwoju skoncentrowany na rodzinie i środowisku: Teraźniejszość i przyszłość. Warszawa. 7. Liberska H., & Matuszewska M., (2012), Modele funkcjonowania rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Polskie Forum Psychologiczne, XVII(1), 7990. 8. Mapa pomocy rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym cz.II Poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych (1/2010). 9. Kendall P. C., Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. 10. Al-Khamisy D. (2006), Edukacja przedszkolna a integracja społeczna. Warszawa: Wydawnictwo "Żak". 11. Błęszyński J., (2011), Autyzm a niepełnosprawność intelektualna i opóźnienie w rozwoju. 12. Franczyk A., & Krajewska K., (2016), Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym [w:] "Z deficytami i zaburzeniami rozwoju", wydanie IX. Wydawnictwo Impuls. 13. Pilecki J., (red.), (2002), Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym. Kraków: Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej. 14. J.Doroszuk, Rodzina dziecka z niepełnosprawnością. Rekonstrukcja problemowa badań Haliny Borzyszkowskiej, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2018. 15. Stanisława Byra, Monika Parchomiuk, Stygmatyzacja przeniesiona, Część 1. Perspektywa rodziców dzieci z niepełnosprawnością i chorobą, Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej Nr 15/2014. 16. Kamińska Reyman J. (1995), Rodzice zagubieni w rzeczywistości, [W:] Heszen-Niejodek I. (red.), Doświadczenie kryzysu szansa rozwoju czy ryzyko zaburzeń?, Wydawnictwo UŚ, Katowice. 17. E. Pisula, Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Warszawa 1998. 18. Stelter Ź. (2011), Realizacja ról rodzicielskich w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym [W:] Liberska H. (red.), Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym możliwości
	Uzupełniająca lista lektur	- Hołub J., Żeby umarło przede mną. Opowieści matek niepełnosprawnych dzieci, Wyd. Czarne, Wołowiec 2018. - Doroszuk J., Rodzina dziecka z niepełnosprawnością w badaniu netnograficznym, Wyd. Katedra Wydawnictwo Naukowe, 2018.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.